

The Bones

MANUELA INFANTE, MARCELA SALINAS & MICHAËL DE COCK/MATUCANA 100 & KVS

Op zoek naar de afwezige

Elie Agniel
Gezien op 17 juni 2026
KVS Box, Brussel

In ‘The Bones’ verweeft Manuela Infante een intrigerend detectiveverhaal met politieke scherpte en filosofische diepgang. Marcela Salinas levert daarbij een verbluffende acteerprestatie die de vele lagen van de voorstelling moeiteloos tot leven brengt.

22 JUNI 2026

Een dertigtal pupiters en iets minder stoelen staan - als was het een concert - opgesteld in een halve cirkel op een getrapt podium. Actrice Marcela Salinas komt op, kijkt enigszins bezorgd naar het publiek. Ze wijst naar de lege stoelen en deelt mee dat de muzikanten niet zullen komen opdagen. Niemand weet waar ze zijn. Zelf weet ze eigenlijk ook niet goed wat ze hier doet. Ze zegt geen goede publieke spreker en al helemaal geen muzikante te zijn. Ze is forensische antropologe en werkt met botten.

Gelaagd detectiveverhaal

Salinas wijst naar zichzelf en noemt zich een actrice, genaamd Roberta Galan, die een ‘hot’ versie van zichzelf moet representeren. De toon is meteen gezet. ‘The Bones’ verweeft feit en fictie, en toont zich in alle metatheatraliteit intelligent maar vooral ook zeer grappig.

Salinas vertelt hoe ze Michael de Cock en Manuela Infante tegenkwam op een feestje, alwaar ze met iets te veel passie en iets te weinig feestelijke tact haar lugubere job onthulde. Als forensische antropologe probeert zij immers via skeletresten informatie te reconstrueren, de stukjes samenleggen tot wie een bepaalde persoon was en wat die is overkomen. De antropologe is eigenlijk een detective, altijd op zoek naar een naam bij een skelet, of een skelet bij een naam. Pas als die twee aan elkaar gekoppeld zijn, heeft iemand werkelijk bestaan.

‘The Bones’ leest in een eerste instantie als een detectiveroman, waarvan Salinas alle mogelijke personages speelt, op de dader na. Zo speelt Salinas ook de vrouw wier hond elke dag een restje van een skelet opgroef en naar haar bracht. Hoewel de vrouw het best luguber vond, maakte ze zich er niet druk om. Tot ze plots een hele hand kreeg. Salinas vertolkt in dit mysterie ook de vermoorde

dochter (van wie de hand was). We leren dat de dochter niet alleen muzikante wou worden, maar ook door een schotwond overleed.

Jarenlange dictaturen en complexe conflicten hebben in Chili, het moederland van regisseur Manuela Infante, diepe sporen nagelaten.

Een tweede laag in ‘The Bones’ doet denken aan Apichatpong Weerasethakul zijn film ‘Memoria’ (2021). Daarin gaat een Schotse vrouw (gespeeld door Tilda Swinton) in Colombia op zoek naar de oorzaak van een plotse klap die ze de hele tijd hoort. Botten spelen er een cruciale rol, een bepaalde scène speelt zich af in een laboratorium van een archeologe die onderzoek naar botten uit de oertijd voert. Hoewel het niet expliciet aan bod komt, draait de film om een gigantisch Colombiaans trauma: meer dan 100.000 mensen zijn vermist in de talloze bloedige conflicten die het land teisteren. Jarenlange dictaturen en complexe conflicten hebben ook in Chili, het moederland van regisseur Manuela Infante, en in vele andere Zuid-Amerikaanse landen diepe sporen nagelaten. Tegen die achtergrond krijgt het feit dat Roberta Galan Zuid-Amerikaanse roots heeft extra betekenis.

Veruit de boeiendste laag is, net als in Weerasethakuls werken, die van de band tussen het afwezige en herinneringen. Ook in Infante haar versie valt de structuur hoe langer hoe meer uiteen. Eerst parafraseert Salinas nog het leven van de forensische antropologe Roberta Galan, haar naam is een pseudoniem maar haar personage is gebaseerd op een bestaande forensisch antropologe. Vervolgens speelt ze ook de herinneringen na van de eerste meeting tussen de drie kunstenaars. Ze wisselt daarbij meesterlijk tussen de antropologe, de muzikant en de regisseur.

Reconstructie van herinneringen
Salinas begint de reconstructie door eerst wat pupiters aan de kant te schuiven, en de stoelen zo te plaatsen als ze volgens haar herinnering ook in de ruimte stonden. Naarmate Salinas herinneringen vervagen, zwelt een echo op haar stem, spreekt ze stiller en rijst een stemmend orkest op. In een perfect vloeiende beweging vervormt het orkest tot een drone terwijl Salinas, druk met haar handen gesticulerend, flarden van zinnen opnoemt, telkens met een nadruk op het woord ‘hand’ ("Geef me een hand", "*hand it over’"*). Forensische antropologie is dan ook handenarbeid. Salinas/Galan leert ons dat forensisch antropologisch onderzoek altijd groots begint, met opgravingen met graafmachines. Het echte werk is echter vingertoppen-precisie. De uitgravingen eindigen altijd met een borsteltje, en de analyses worden vooral met de handen gedaan. In het aanraken van de botten verschijnen kleine details die je met het blote oog niet kan zien.

De voorstelling baadt in een magisch realisme.

Opgravingen zijn een destructief proces, stelt Salinas op een bepaald moment, terwijl ze samen met muzikant Kristian Orellana de pupiters uit elkaar trekt en op de grond gooit. Nu blijkt immers dat de overleden dochter ook een band met de afwezige muzikanten heeft. De dochter reisde regelmatig met haar ouders naar klassieke muziekconcerten, waar ze altijd te vroeg aankwamen en dus voor een lege zaal stonden. Zo speelt Salinas de hele voorstelling lang met herinneringen aan zichzelf, aan haar moeder en zelfs aan een legertje wandelende takken, die ze allemaal uitbeeldt.

De voorstelling baadt in een magisch realisme, waarbij je je als toeschouwer nauwelijks afvraagt waar de grens ligt tussen de heropvoering van een meeting die misschien echt plaatsvond en de gedroomde herinnering ervan. De scenografie ondersteunt dat meesterlijk. De pupiters worden doorheen de voorstelling omver gesmeten, uit elkaar getrokken en op vreemd onnatuurlijke manieren als een verzameling gebroken botten over het speelveld gestrooid. Ook de kostuums en rekwisieten van Salinas spelen in op die grens tussen droom en representatie. Van archeologen-outfit tot insectenmaskers, van werflampen tot gigantisch grote handen.

Graven naar de muzieklaag

De hele voorstelling lang voel je een onderhuidse spanning, een onuitgesproken en misschien niet helemaal te plaatsen woede van de regisseur. De manier waarop Salinas de hele tijd van rol verandert, is indrukwekkend. Ze brengt humor in wat toch zware thema's zijn en ondanks de wissels in hoog tempo, weet je toch altijd welk personage aan het woord is en blijf je gebiologeerd kijken door haar aanwezigheid op scène. Ook de vermenging van het onderhuidse politieke, het detectiveverhaal en de metafysische laag over de grens tussen werkelijkheid en herinnering is sterk.

Er komt inderdaad muziek voor in 'The Bones', maar niet in die mate om dit muziektheater te noemen.

Waar 'The Bones' evenwel de wenkbrauwen doet fronsen, is wat – als we de programmatekst mogen geloven – het centrale onderzoek is. De echte antropologe die aan de basis van dit stuk ligt, zou beweerd hebben dat ze botten op een wetenschappelijke manier analyseert, maar benieuwd is wat er zou gebeuren als je 'diezelfde gegevens via muziek zou uitlezen'. Ook de KVS categoriseert het stuk als muziektheater.

Er komt inderdaad muziek voor in 'The Bones'. De drumsolo van Kristian Orellana op pupiters met borsteltjes mag er zijn, de soundscape en muziek van Matthew Herbert en Victor Muñoz sleept je mee, maar naast het sterk acteerwerk en vele scenografische beelden, vallen ze nu ook niet in die mate op dat het hele stuk echt muziektheater wordt. Salinas trekt vanuit de verschillende personages wel parallellen tussen forensisch-antropologisch onderzoek en muziek, maar die zijn ver gezocht. Ze vertelt hoe instrumenten traditioneel gemaakt werden uit dode dieren zoals huid of bot. Hoe breuklijnen in botten getuigen hoe een bot de energie van een klap probeerde te absorberen, net zoals op een drum slaan. Of hoe onzichtbaar geluid én verdwenen lichamen verbonden met elkaar zijn.

Het voelt allemaal veel en geforceerd aan, alsof het thema muziek nog à la limite erin geperst moest worden. Het voelt alsof 'The Bones' iets te enthousiast allerlei beenderen is gaan ontginnen, waardoor de muziek is vergruisd.